

ישב משומם עד למנחת הערב. ובמנחת הערב קמתי מתעניתי ובקרעי בגדי ומעילי ואקרעה על ברפי
ואפרשה כפי אל ה' אלקי" (עזרא ט' ד-ה')

איסור רחיצה כדעת רב חסדא

אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא, כל מקום שאסרו חכמים את הרחיצה מחמת
אבילות, כגון תשעה באב [שאסרו בה רחיצה משום אבילות החרבן], וכן אבל ממש [על מת,
שיש לו צער גדול], הרחיצה אסורה לגמרי, בין בחמין ובין בצונן^א. וכל מקום שאסרו
חכמים את הרחיצה כדי לבטל תענוגות, כגון בתעניות שמתענים על הגשמים, שגזרו
חכמים על הרחיצה כדי למעט בתענוג, לא אסרו אלא רחיצה בחמין, אבל בצונן מותר.

ואמר רב אידי בר אבין [כפי שביאר רב שישא בנו], שיש ללמוד זאת ממשנתנו, שכן לאחר
ששנו בה שבתעניות על הגשמים הרחיצה אסורה, הוסיפו לשנות בה שנועלים את
המרחצאות, ועל כרחך לא הוצרכו לכך, אלא ללמד שהרחיצה האסורה, היא הרחיצה
במרחצאות, ששם הרחיצה בחמין, אבל בצונן מותר.

ובהמשך יתבאר בעזה"י, אם רבא חולק בזה על רב חסדא.

טבילה בתשעה באב ויום הכפורים

לדעת תנא קמא – כל חייבי טבילות, כגון נדה ויולדת שהגיע זמן טבילתן להיטהר
בתשעה באב או ביום הכפורים, טובלים כדרכם, הן בתשעה באב, והן ביום הכפורים.

ולדעת רבי חנינא – בתשעה באב לא יטבלו, כי כדי הוא בית אלקינו, לאבד עליו
טבילה פעם אחת בשנה.

ומתחילה אמרו, שמן הסתם הדין הזה אמור לענין טבילה בצונן, שהרי טבילה במים
שחיממו אותם אינה מועילה, כי הם שאובים. ומבואר, שאפילו בצונן נחלקו חכמים
אם מותר לחייבי טבילה לטבול או לא, אבל לשאר בני אדם, דין פשוט הוא שאסור.
ומכאן ראייה לדברי רב חסדא, שאמר, שבתשעה באב הרחיצה אסורה אף בצונן.

^א ירושלמי, יוסף בריה דרבי יהושע בן לוי בתשעה באב וביום הכפורים מרחיץ ידיו ומקנח במפה ומעבירה על גבי עיניו,
רבי יונה תרי סמרטוטי, ויהיב תותי כרעיה, פירוש, היה מניח סמרטוט תחת הכר, כדי ללחחו, ומעבירו על גבי עיניו.
[תוס']. ועכשיו שאין תענית צבור בבבל אלא תשעה באב, מותרין אפילו בחמין, אפילו י"ז בתמוז וצום גדליה, כך פסק
ראבי"ה. ורבינו יואל אביו אסר לרחוץ בחמין. [תוס'].